

Valtuustoaloite 9.6.2025: puistojen kunnossapito-ohjelman perustaminen Äänekoskelle

KAURAK 02.10.2025 § 48
422/00.01.03.01/2025

Määritelmä: Puisto on kaupunki- tai kuntaympäristössä sijaitseva viheralue, joka on tarkoitettu yleiseen virkistyskäyttöön, ulkoiluun, sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kaupunkiympäristön viihtyvyyden ja ekologisen monimuotoisuuden edistämiseen. Puistoon voi sisältyä istutuksia, nurmialueita, leikkipaikkoja, liikunta- ja oleskelualueita sekä rakenteita ja kalusteita.

Jätetty valtuustoaloite koko kaupungin kattavan puistojen kunnossapito-ohjelman laatimiseksi on ajankohtainen ja perusteltu. Valtuutetut ja samoin kuntalaiset ovat kokeneet puistojen nykytilassa monia haasteita. Valtuustoaloitteessa tuodaan esiin, että Äänekosken kaupungin viihtyisyys, turvallisuus ja houkuttelevuus asuinpaikkana kytkeytyvät suoraan siihen, kuinka hyvin huolehdimme puistoista, leikkipaikoista ja viheralueista. Useat asukkaat ovat viime vuosina ilmaisseet huolensa muun muassa puutteellisista leikkivälineistä, rikkoutuneista penkeistä, puutteellisesta valaistuksesta sekä hoitamattomista viheralueista. Tällaiset puutteet rajoittavat erityisesti lapsiperheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia hyödyntää yhteisiä ulkotiloja.

Aloitteessa esitetään, että Äänekoskelle laaditaan kattava puistojen kunnossapito-ohjelma, joka kattaa sekä taajamat että kyläalueet. Ohjelman tavoitteena on kartoittaa puistojen nykytila, priorisoida kunnostustarpeet ja määrittää selkeät huolto- ja tarkistussyklit. Lisäksi ohjelmassa tulisi kiinnittää erityistä huomiota turvallisuuteen, esteettisyyteen sekä leikkipaikkojen esteettömyyteen ja niiden soveltuvuuteen eri ikäryhmille.

Hyvin hoidetut puisto- ja viheralueet ovat merkittävä osa kaupunkiympäristön viihtyisyyttä, turvallisuutta ja houkuttelevuutta. Ne lisäävät asukkaiden hyvinvointia, liikunnallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Puistojen kunnossapito-ohjelman laatiminen mahdollistaa järjestelmällisen nykytilan kartoituksen, kehittämistarpeiden priorisoinnin, huolto- ja tarkastussykliä määrittelyn sekä pitkän aikavälin kehittämisen suunnittelun.

Vastaavanlaisia ohjelmia on toteutettu menestyksekkäästi useissa suomalaisissa kunnissa, kuten Jyväskylässä ja Tampereella. Niissä on keskitytty puistojen kunnon seurantaan, korjaustarpeiden arviointiin sekä asukkaiden osallistamiseen kehittämistyöhön. Kokemusten perusteella ohjelmallinen lähestymistapa parantaa resurssien kohdentamista ja mahdollistaa suunnitelmalliset investoinnit puistojen rakenteiden, kalusteiden ja kasvillisuuden ylläpitoon. Lisäksi ohjelmat ovat edistäneet turvallisuuden ja esteettömyyden parantamista, mikä on erityisen tärkeää lapsille, ikäihmisille ja erityisryhmille.

Ohjelman laatimiseksi suositellaan seuraavaa aikataulua:

1. Kartoitus- ja analyysivaihe (lokakuu 2025-tammikuu 2026): Kaikkien kaupungin puistojen nykytilan selvittäminen, puutteiden ja kehitystarpeiden tunnistaminen sekä asukkaiden ja sidosryhmien osallistaminen esimerkiksi kyselyillä ja työpajoilla.
2. Tavoitteiden ja kehittämiskohteiden määrittely (helmi–maaliskuu 2026): Ohjelmaan kirjattavien tavoitteiden ja toimenpiteiden valmistelu analyysin pohjalta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
3. Ohjelman luonnostelu ja lausuntokierros (huhtikuu 2026): Ohjelman ensimmäisen version laatiminen, palautteen kerääminen ja tarvittavat tarkennukset.
4. Ohjelman hyväksyminen ja käyttöönotto (toukokuu 2026): Käsittely lautakunnassa sekä ohjelman jalkauttaminen käytäntöön.
5. Ohjelman integrointi kiinteistöohjelmaan (kesäkuu 2026)

Ohjelmaan on hyvä sisällyttää seuraavat tavoitteet ja pääkohdat:

- Kattava kuvaus nykyisistä puistoista ja niiden kunnosta
- Selkeät tavoitteet puistojen viihtyisyyden, turvallisuuden, esteettömyyden ja ekologisen monimuotoisuuden edistämiseksi
- Toimenpiteet puistojen kunnossapidon, korjausten ja kehittämisen aikatauluttamiseksi
- Resurssien ja vastuiden määrittely eri toimijoiden kesken
- Asukkaiden ja yhteisöjen osallistamisen mallit sekä palautteen keruun järjestäminen
- Mittarit ja seurantaohjeet ohjelman toteutumisen arviointiin
- Pitkän aikavälin investointisuunnitelma puistojen rakenteiden, kalusteiden ja kasvillisuuden ylläpitoon

Tällä tavalla laadittu ohjelma mahdollistaa suunnitelmallisen ja vaikuttavan puistojen kehittämisen Äänekoskella, varmistaen että kaupungin viherympäristöt palvelevat kaikkia asukkaita nyt ja tulevaisuudessa. Tässä lausunnossa annetut tavoitteet ja toimenpiteet vastaavat hyvin valtakunnallisia suosituksia ja hyviä käytäntöjä. Erityisesti kartoitusvaiheen ja kehittämistoimien resursoinnin huomioiminen sekä pitkäjänteisen määrärahan varaaminen tukevat ohjelman vaikuttavuutta. On tärkeää, että ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen varataan riittävät resurssit sekä mahdollistetaan asukkaiden osallistuminen puistojen kehittämiseen. Edellä mainitut riittävät resurssit ovat taloudellisia- sekä henkilöresursseja. Ne sekä avoin vuorovaikutus kuntalaisten kanssa turvaa ohjelman toteuttamisen. Ohjelman toteuttamisen vaatimat resurssit ovat varattava talousarvioissa toimialan käyttöön jatkossa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että puistojen kunnossapito-ohjelman perustaminen Äänekoskelle on perusteltu ja tarpeellinen toimenpide. Se tukee kaupungin strategiaa tavoitteita viihtyisän, turvallisen ja kestävä elinympäristön edistämiseksi.

Valmistelijat Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587
Kaupunginpuutarhuri Tiina Nejlik, puh. 040 528 5553

Esittelijä Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587

Päätösehdotus

Kaupunkirakennelautakunta:

1. merkitsee tiedoksi 9.6.2025 § 71 jätetyn valtuustoaloitteen;
2. päättää vastata siihen edellä esittelytekstissä olevan mukaisesti; ja
3. lähettää vastauksen kaupunginhallitukselle

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -